

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobkyně: N. Ch.,** zastoupena Michalem Benčokem, advokátem, se sídlem Václavské nám. 17, Praha 1, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 5 Az 74/2003 - 74 ze dne 24. 9. 2003,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností napadá rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 5 Az 74/2003 - 74 ze dne 24. 9. 2003, kterým byl zamítnut její opravný prostředek podaný podle právní úpravy účinné do 31. 12. 2002, projednaný na základě právní úpravy účinné od 1. 1. 2003 jako žaloba, proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 1455/VL - 07 - P01 - 2000 ze dne 8. 8. 2002, jímž bylo rozhodnuto, že se stěžovatelce azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění zákona č. 2/2002 Sb. (dále jen „zákon o azylu“) neuděluje, přitom na stěžovatelku se nevztahuje překážka vycestování podle § 91 téhož zákona.

Stěžovatelka ve své kasační stížnosti namítá nesprávné posouzení právní otázky soudem, rozhodnutí napadá „v plné rozsahu“ a namítá, že v průběhu řízení nebyl zjištěn úplně a správně přesný stav věci, důkazy, které si soud opatřil, byly neúplné a zakládaly se fakticky

na Zprávě Ministerstva zahraničních věcí č. j. 10.022/01, která líčí situaci v regionu v zemi stěžovatelčina původu jako stabilizovanou, a z tohoto důvodu soud nemohl posoudit správně skutkové i právní otázky, které pro své rozhodnutí potřeboval; z toho stěžovatelka dovozuje, že napadené rozhodnutí vyšlo z nesprávného právního výkladu ustanovení § 91 zákona o azylu, přičemž Městský soud v Praze nedostatečně přihlédl zejména k soustavnému porušování lidských práv osob kavkazské národnosti v zemi stěžovatelčina původu. Stěžovatelka jako osoba z Kavkazu nemůže získat povolení k pobytu jinde na území Ruské federace, nesprávnost závěrů Městského soudu v Praze stěžovatelka spatřuje i v posuzování bezpečnostní situace na území Severní Osetie. Z těchto důvodů stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Stěžovatelka zároveň navrhla přiznání odkladného účinku jí podané kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém strohém vyjádření ke kasační stížnosti její oprávněnost popírá a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud z obsahu správního spisu zjistil, že stěžovatelka podala návrh na zahájení řízení o udělení azylu dne 26. 9. 2000, ve kterém uvedla, že ani ona sama, ani žádný člen její rodiny nebyli nikdy v žádné politické straně. Zemi svého původu stěžovatelka opustila v srpnu 2000, neboť v oblasti, kde žila, není bezpečno, jedná se totiž o pohraniční oblast sousedící s Čečenskem, kde se bojuje a dochází k únosům. Stěžovatelce téměř unesli vnučku, o kterou se obává. Stěžovatelka je pravoslavného vyznání, pokud navštěvovala kostel, odsuzovali ji za to příbuzní manžela. V průběhu správního řízení v pohovoru konaném dne 3. 10. 2001 stěžovatelka zejména uvedla, že situace v zemi jejího původu se zhoršuje, její syn bojoval ve dvou válkách, nejprve v Afghánistánu, pak v Čečensku, stěžovatelka poté, kdy se její vnučku pokusili unést, s ní vycestovala za synem do České republiku, který tu již pobýval. Svůj odjezd do České republiky stěžovatelka spojovala také se smrtí jejího manžela, ke které došlo v roce 1994. Poté se totiž cítila mezi příbuznými jako nežádoucí osoba, vyhrožovali jí, vyháněli ji z domu, takže nakonec musela odejít, její syn jí koupil domek, kde společně s ním a s vnučkou stěžovatelka nějaký čas žila. Jakmile stěžovatelce po jejím příjezdu do České republiky vypršelo vízum, požádala o azyl. Žalovaný dne 8. 8. 2002 vydal rozhodnutí, kterým stěžovatelce azyl neudělil a kterým rovněž rozhodl, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování. Svoje rozhodnutí odůvodnil tak, že v případě stěžovatelky nejde o pronásledování ze strany státní moci a není tak splněna podmínka podle § 12 zákona o azylu, rovněž není splněna podmínka udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu, žalovaný neshledal ani důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, ani existenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Z obsahu soudního spisu pak Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka napadla rozhodnutí žalovaného opravným prostředkem, který Městský soud v Praze po účinnosti zákona č. 519/2002 Sb., kterým se změnil zákon o azylu, a po účinnosti s. ř. s. (účinnost obou právních předpisů nastala dne 1. 1. 2003) projednal jako žalobu. Stěžovatelka namítala, že žalovaný nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci, důkazy, které si opatřil, nebyly úplné a nemohl tak správně usuzovat na skutkové a právní otázky, které pro své rozhodnutí potřeboval, přitom poukázala na konkrétní události, ke kterým došlo v Severní Osetii v letech 2000 a 2001 - únosy, pokusy o ně a výbuchy. O žalobě rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 24. 9. 2003 tak, že žalobu zamítl. Se stěžovatelčinými námitkami se neztotožnil, neboť z obsahu žaloby a přednesu stěžovatelky u ústního jednání dovodil, že námitka směřuje především proti závěru žalovaného o neexistenci překážky vycestování. Rozsudek Městského soudu v Praze byl stěžovatelce doručen dne 8. 10. 2003.

Kasační stížnost byla podána dne 22. 10. 2003 a byla tak podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), byla podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze vzešlo (§ 102 s. ř. s.) a je podána z kasačního důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Kasační stížnost je tak přípustná.

Nejvyšší správní soud kasační stížností napadený rozsudek přezkoumal v rozsahu uplatněného kasačního důvodu (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelka sice v úvodu své kasační stížnosti obecně uvádí, že napadá rozsudek „v celém rozsahu“, konkrétní námitku však uplatňuje pouze z důvodu nesprávného právního výkladu § 91 zákona o azylu, tj. překážky vycestování; nesprávné právní posouzení překážky vycestování opírá i o svoje tvrzení obsažené v úvodu své kasační stížnosti, podle něhož důkazy opatřené v řízení nebyly úplné. Nejvyšší správní soud je podle § 109 odst. 2 s. ř. s. zásadně vázán rozsahem kasační stížnosti a není tak oprávněn nad rámec zřetelně a jednoznačně uplatněného kasačního důvodu stěžovatelem konkrétně tvrzené námitky rozšiřovat, případně z nich dovozovat další souvislosti či skutečnosti a z nich pak další kasační důvody, jež stěžovatel neuvedl. Proto námitku nezákonnosti podle § 109 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud zkoumal ve vztahu k výslovně napadené nesprávnosti právního výkladu překážky vycestování.

Nesprávným posouzením právní otázky je omyl soudu při aplikaci právní normy na zjištěný skutkový stav, přitom o mylnou aplikaci právní normy jde tehdy, pokud soud na zjištěný skutkový stav použil jiný právní předpis, než který měl správně použít, nebo jinou právní normu (jiné konkrétní pravidlo) jinak správně použitého právní předpisu, než kterou měl za daného skutkového stavu správně použít, anebo aplikoval správný právní předpis (správnou právní normu), ale dopustil se nesprávnosti při výkladu. Právní otázkou, jež měla být dle stěžovatelky v řízení před Městským soudem v Praze posouzena nesprávně, je otázka splnění podmínek pro konstataci překážky vycestování. Podle § 91 odst. 1 zákona o azylu ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí, tj. ve znění zákona č. 2/2002 Sb., povinnost ukončit pobyt neplatí, pokud by byl cizinec nucen vycestovat do státu, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu anebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti, anebo jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, nebo jestliže v zemi původu nebo v třetí zemi, ochotných přijmout nezletilou osobu bez doprovodu, není po jejím příchodu k dispozici přiměřené přijetí a péče podle potřeb jejího věku a stupně samostatnosti. Podmínky podávané z § 91 zákona o azylu, při jejichž splnění je dána překážka vycestování, tak nejsou totožné s těmi, které jsou zkoumány z hlediska § 12 zákona o azylu, a soud se tak těmito podmínkami musí zabývat samostatně. Správní orgán i soud musí tedy předně zjistit, zda by vycestováním mohlo dojít k ohrožení života cizince nebo jeho svobody. Městský soud ve svém rozhodnutí konstatoval, že nebylo prokázáno, že by stěžovatelka byla ve své vlasti pronásledována z důvodů podávaných ustanovením § 12 zákona o azylu, a nelze tak mít za to, že by v případě jejího návratu do země původu byl její život nebo svoboda ohrožen z důvodů uvedených v § 91 téhož zákona. Ani další podmínky, při jejichž splnění by byla dána překážka vycestování, podle Městského soudu v Praze

splněny nejsou. Soud sice připustil skutečnost, že na území Severní Osetie dochází k závažným kriminálním skutkům a teroristických útokům, což ostatně ani žalovaný ve správním řízení nezpochybňoval, avšak z informací založených ve správním spisu o zemi stěžovatelčina původu dovodil, že politická a bezpečnostní situace se ve srovnání s rokem 1999 stabilizovala. Tyto informace vyplývají z podkladů správního rozhodnutí, které stěžovatelka v průběhu správního řízení, jak vyplývá z protokolu o pohovoru konaném dne 3. 10. 2001, nijak nezpochybňovala, nenavrhovala jejich doplnění, dokonce se s nimi ani nechtěla seznámit. Pokud v průběhu řízení před Městským soudem v Praze byly stěžovatelkou předloženy zprávy o jednotlivých incidentech, k nimž v zemi stěžovatelčina původu došlo, pak z těchto zpráv skutečně vyplývá, že jednotlivé kriminální a teroristické činy, na něž stěžovatelka poukazuje, jsou příslušnými orgány vyšetřovány, jak konstatoval Městský soud v Praze. Za této situace nelze ničeho podstatného vytknout závěru Městského soudu v Praze, podle něhož stěžovatelkou namítané činy v zemi jejího původu nejsou překážkou vycestování, jak je podávána z § 91 zákona o azylu, neboť za situace, kdy kriminální jednání a teroristické útoky, které se příslušné orgány v zemi původu žadatele o azyl snaží vyšetřovat a postihovat, přitom situace ohledně takových činů se z dlouhodobého hlediska stabilizuje, mimo jiné právě z toho důvodu, že tyto činy jsou příslušnými orgány vyšetřovány, nelze přisvědčit názoru opačnému. Vychází-li Nejvyšší správní soud při posouzení této otázky z článku 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb.), jenž stanoví zákaz mučení nebo podrobování nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu, a nahlíží-li prostřednictvím tohoto ustanovení na skutečnosti zjištěné žalovaným ve správním řízení, pak navíc konstatuje, že ze všeobecného kontextu situace v zemi stěžovatelčina původu nevyplývá, že by její osobní situace byla horší než situace většiny ostatních osob žijících v zemi stěžovatelčina původu. Použil-li tedy Městský soud v Praze pro zkoumání překážky vycestování ustanovení § 91 zákona o azylu, zkoumal-li podmínky pro konstataci překážky vycestování samostatně a odděleně od podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu a učinil-li závěr, že taxativně stanovené podmínky, při jejichž splnění je dána překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu, nelze rozšiřovat, přitom tyto zákonem stanovené podmínky nejsou v případě stěžovatelky s ohledem na zjištěný skutkový stav splněny, pak při svém rozhodování použil správný právní předpis a jeho ustanovení vyložil správně. Námitce nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky v řízení před Městským soudem v Praze tak Nejvyšší správní soud nepřisvědčuje.

Nejvyšší správní soud tedy na základě posouzení námitky, kterou stěžovatelka v kasační stížnosti řádně uplatnila, uzavírá, že v posouzení právních otázek Městským soudem v Praze neshledal nesprávnost, jež by mohla přivodit nezákonnost jeho rozhodnutí. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. dubna 2004

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu